

# TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

## M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY

EXAMINATION: JUNE - 2022

FIRST SEMESTER

Subject: Sociology of India - I (SCBCS-17-112)

Date: 13/06/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

**Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)**

1. \_\_\_\_\_ father of Indian Sociology.  
a) Iravati Karve  
b) G.S. Ghurye  
c) A.R. Desai  
d) A.M. Shah
2. Shailendra Mahto led the \_\_\_\_\_ andolan.  
a) Jungal  
b) Environment  
c) Feminist  
d) None of the above
3. \_\_\_\_\_ is the writer of, "Discovery of India".  
a) Pandit Nehru  
b) Sardar Patel  
c) Mahatma Gandhi  
d) Maulana Azad
4. Marriage within caste is known as \_\_\_\_\_.  
a) Polygamy  
b) Endogamy  
c) Polyandry  
d) None of the above
5. \_\_\_\_\_ is a process of religious upward mobility.  
a) Modernization  
b) Rituals  
c) Sanskritization  
d) All of the above.

**Q. 2. Write Short notes on. (Any Five) (10)**

- 1) Meaning of society.
- 2) What is culture?
- 3) Importance of modernity.
- 4) Khap panchayat
- 5) Meaning of westernization
- 6) What is religion?

**Q. 3. Answer in brief. (Any three) (15)**

- 1) Write a note on G. S. Ghurye's contribution to Indian sociology.
- 2) What is A.R. Desai's Marxist perspective?
- 3) Write a note A. M. Shah's perspective to study Indian society.
- 4) Write a note on structural functional perspective.

**Q. 4. Answer in detail. (Any Two) (30)**

- 1) Define Indian society. Write a brief note on contemporary changes in Indian society with reference to culture and religion.
- 2) Write an essay on importance of purity and pollution in Indian society.
- 3) Write a critical note on feminist perspective in Indian context.

**मराठी रुपांतर**  
**भारताचे समाजशास्त्र भाग - १ (SCBCS- 17-112)**

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)**
१. .... हे भारतीय समाजशास्त्राचे जनक आहे.  
अ) इरावती कर्वे  
ब) जी. एस. घुर्ये  
क) ए. आर. देसाई  
ड) ए. एम. शहा
२. शैलेंद्र मेहतो यांनी ..... आंदोलनाचे नेतृत्व केले.  
अ) जंगल  
ब) पर्यावरण  
क) स्त्रीवादी  
ड) वरीलपैकी काहीही नाही
३. .... हे डिस्कव्हरी ऑफ इंडिया चे लेखक आहेत.  
अ) पंडित नेहरू  
ब) सरदार पटेल  
क) महात्मा गांधी  
ड) मौलाना आझाद
४. जातीतील विवाह ..... म्हणून ओळखला जातो.  
अ) बहुपत्नीय  
ब) अंतःविवाह  
क) बहुपती  
ड) वरीलपैकी काहीही नाही
५. .... ही धार्मिक ऊर्ध्वगामी गतिशीलतेची प्रक्रिया आहे.  
अ) आधुनिकीकरण  
ब) विधी  
क) संस्कृतीकरण  
ड) वरील सर्व
- प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही पाच) (१०)**
- १) समाजाचा अर्थ  
२) संस्कृती म्हणजे काय?  
३) आधुनिकतेचे महत्त्व  
४) खाप पंचायत  
५) पाश्चात्यिकरणाचा अर्थ
- प्र. ३. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१५)**
- १) जी. एस. घुर्ये यांच्या भारतीय समाजशास्त्रातील योगदानावर थोडक्यात माहिती लिहा.  
२) ए. आर. देसाई यांचा मार्क्सवादी दृष्टिकोन थोडक्यात स्पष्ट करा.  
३) ए. एम. शाह यांचा भारतीय सामाजिक अभ्यासाविषयी दृष्टीकोन यावर थोडक्यात लिखाण करा.  
४) संरचनात्मक कार्यात्मक दृष्टिकोन थोडक्यात स्पष्ट करा.
- प्र. ४. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (३०)**
- १) भारतीय समाजाची व्याख्या करा. संस्कृती आणि धर्माच्या संदर्भात भारतीय समाजातील समकालीन बदलांच्या नोंदी थोडक्यात स्पष्ट करा.  
२) भारतीय समाजातील पवित्र आणि अपवित्रतेचे महत्त्व या मुद्द्यांवर निबंध लिहा.  
३) भारतीय स्त्रीवादी दृष्टिकोनावर टीकात्मक टीप लिहा.